

<http://dx.doi.org/10.16926/gea.2021.02.41>

mgr Mateusz Jan GABRYEL

<https://orcid.org/0000-0002-4379-5291>

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

e-mail: mateusz.gabryel@mail.umcs.pl

Pozycja zobowiązanego w kontekście zajęcia wierzytelności z jego rachunku bankowego w ramach postępowania egzekucyjnego w administracji – wybrane zagadnienia

Streszczenie

Przedmiotowy artykuł poświęcony jest zagadnieniu postępowania egzekucyjnego w administracji prowadzonemu z rachunku bankowego zobowiązanego. Zwrócono tu uwagę na treść obowiązujących norm prawnych, linię orzeczniczą oraz praktykę stosowania przepisów. Następnie podjęto polemikę z aktualnymi rozwiązaniami, zwracając uwagę na pojawiające się problemy. Podkreślono, iż nieuprawnione egzekucje, choć nie są nagminną praktyką, mogą prowadzić do szeregu problemów wśród obywateli, wpływając negatywnie na ich sytuację w wielu aspektach. W artykule zaprezentowano także propozycje uregulowania szeregu aspektów, co pozwolić ma na poprawę sytuacji osób, wobec których prowadzona jest egzekucja, w szczególności, gdy (niezależnie od powodów) jest ona bezzasadna. Zaproponowano także szereg rozwiązań praktycznych, które w połączeniu z odpowiednimi normami prowadzić mogą do znacznej poprawy sytuacji dłużników.

Słowa kluczowe: zobowiązany, egzekucja, wierzytelność, organ, postępowanie egzekucyjne w administracji.

Wstęp

Konieczność realizacji szeregu obowiązków na rzecz państwa powstających po stronie obywateli zarówno w związku z wykonywaniem zwykłych czynności życia codziennego czy związanych, na przykład, z prowadzeniem działalności gospodarczej zasadniczo nie stanowi zaskoczenia, czy przedmiotu oburzenia dla osób (niezależnie od narodowości) funkcjonujących w ramach demokratycznego

państwa prawa¹. Niemniej nie słabną dysputy poświęcone zasadności funkcjonowania poszczególnych danin, czy innych obowiązków, szczególnie jeśli rządzący decydują się na wprowadzenie nowych podatków, czy innego rodzaju obciążeń. Niezależnie jednak od emocji towarzyszących poszczególnym debatom jako ci, którzy wybrali swych przedstawicieli w ramach demokratycznych wyborów, zasadniczo² musimy ostatecznie pogodzić się z kształtem ustanowionych norm prawa i wynikającymi z nich obowiązkami, które mogą być egzekwowane w ramach dostępnych narzędzi przez organy władzy publicznej.

Niewątpliwie skuteczne narzędzia w zakresie egzekwowania należności od opieszłych obywateli przydaje organom ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³.

Jednym z mechanizmów pozwalających na skuteczne wyegzekwowanie należności pieniężnych przysługujących organowi jest zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego zobowiązanego – dłużnika. W praktyce odnotować można jednak pewne problemy wynikające z zastosowania tego mechanizmu, które powstają w szczególności w sytuacji prowadzenia przez organ egzekucji, która jest nieuprawniona. Daje to impuls do postawienia tezy, iż choć istnieją normy, które powinny zabezpieczyć interes obywatela niezalegającego z zapłatą należności publicznoprawnych, to jednak nie zawsze pozwalają one na zachowanie niepogorszonej sytuacji zobowiązanego w sytuacji dokonania zajęcia wierzytelności z jego rachunku bankowego w ramach postępowania egzekucyjnego w administracji.

Dlatego też przedmiotem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie aktualnego stanu prawnego i faktycznego w obszarze prowadzenia egzekucji administracyjnej z rachunku bankowego wraz z obowiązującą linią orzeczniczą, a następnie polemika z aktualnymi rozwiązaniami. Celem artykułu jest omówienie problemów na tym gruncie oraz zaprezentowanie potencjalnych potrzeb i rozwiązań, a w konsekwencji zachęcenie do dyskursu i podjęcia działań legislacyjnych, które mogłyby pozwolić na lepsze zabezpieczenie interesów obywateli. Dla osiągnięcia powyższego posłużono się metodą dogmatyczno-prawną oraz prawnoporównawczą.

1. Zagadnienia podstawowe

Omówienie przebiegu, a następnie zwrócenie uwagi na kwestie problematyczne związane z zajęciem wierzytelności z rachunku bankowego w ramach po-

¹ I. Lipowicz, *O mądre prawo i wrażliwe państwo*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2014, nr 4, t. 76., s. 380 i n., <https://doi.org/10.14746/rpeis.2014.76.4.25>.

² Pomijając przysługujące obywatelom formy sprzeciwu, takie jak prawo do protestu czy sprzeciwu obywatelskiego oraz naturalne elementy debaty politycznej i społecznej czy procesu legislacyjnego.

³ Tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r., poz. 1427 z późn. zm.; dalej również jako: ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji; ustawa oraz u.p.e.a.

stępowania egzekucyjnego w administracji wymaga uprzedniego wyjaśnienia kluczowych zagadnień.

W pierwszej kolejności zaznaczyć trzeba, że podstawę do odzyskiwania należności od dłużników organów administracji (niezależnie od jej stopnia i rodzaju) stanowi ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁴. Już sama data uchwalenia przedmiotowej ustawy nasuwa wniosek, iż w okresie tworzenia tego aktu prawnego w Polsce funkcjonowała gospodarka w modelu socjalistycznym co musiało wpłynąć na jej treść. Niemniej na przestrzeni lat wielokrotnie dostrzegano konieczność dostosowania omawianej ustawy do aktualnych realiów, w szczególności do potrzeb organów egzekucyjnych. Bez wątplenia na treść przepisów ustawy miało także zmieniające się podejście do państwa oraz obywatela jako jednostki, której przysługuje zespół określonych uprawnień. W konsekwencji, na przestrzeni kolejnych nowelizacji⁵, rozwinął się zasób środków prawnych przysługujących wszelkim osobom i podmiotom, celem ochrony ich interesów jako zobowiązanych czy też potencjalnie zobowiązanym⁶. Omawiając treść jakiegokolwiek aktu prawnego, nie można pomijać orzecznictwa, które wpływa znacząco na postrzeganie go w przestrzeni prawnej, ale także przez obywateli w ramach funkcjonowania w strukturach państwowych. Podobnie dzieje się w przypadku ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w stosunku do której orzecznictwo rozwija się od 1996 r. Przez ten okres zostało wydanych około sześć i pół tysiąca wyroków sądowych oraz dziesięć uchwał Naczelnego Sądu Administracyjnego⁷, dzięki czemu wyjaśniono szereg wątpliwości, które pojawiły się w ramach stosowania omawianej ustawy⁸. Warto jednak podkreślić, iż „proces modernizacji ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji nie został zakończony [...]”⁹, a zmieniające się realia oraz nowe stany faktyczne mogą być inspiracją dla dalszych działań legislacyjnych.

Niemniej cel tej regulacji, pomimo upływu czasu i kolejnych nowelizacji, pozostaje niezmienny. Zadaniem ustawy jest niewątpliwie kompleksowe unormowanie egzekucji, do której uprawnia ona określone organy administracji. Warto zatem wyjaśnić tu pojęcie samej egzekucji. Zgodnie z informacjami przedstawi-

⁴ R. Hauser, A. Skoczyła (red.), *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, wyd. 9, Warszawa 2016, s. 8 i n.

⁵ Tylko od 1990 r. było ich ponad siedemdziesiąt – zob. P. M. Przybysz, *Wprowadzenie*, [w:] *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, wyd. 9, P. M. Przybysz (red.), Warszawa 2021, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587380662/638750?tocHit=1&cm=URELATIONS> [dostęp: 24.04.2021].

⁶ Ibidem.

⁷ Dalej również jako NSA.

⁸ D.R. Kijowski, *Przedmowa*, [w:] *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komentarz*, wyd. 2, D.R. Kijowski (red.), Warszawa 2015, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587708120/426646?tocHit=1&cm=URELATIONS> [dostęp: 24.04.2021].

⁹ P.M. Przybysz, op. cit.

nymi w *Internetowej Encyklopedii Języka Polskiego PWN* słowo to pochodzi z języka łacińskiego i pierwotnie oznaczało wykonywanie wyroku. W kontekście administracji przez słowo to rozumie się obecnie: „stosowanie środków przymusu państwowego (np. kara pieniężna) w celu wykonania obowiązków wynikających z przepisów prawa lub administracyjnej decyzji”¹⁰. W samej ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji nie znalazła się legalna definicja egzekucji administracyjnej. Można ją jednak odczytać ze wskazanego w tym akcie prawnym jego zakresu obowiązywania. Ustawa określa bowiem „sposób postępowania wierzycieli w przypadkach uchylania się zobowiązanych od wykonania ciężących na nich obowiązków”¹¹. Ponadto w akcie tym określono jak postępować powinny organy oraz jakie mogą stosować środki przymusu celem doprowadzenia do wykonania bądź zabezpieczenia wykonania określonych obowiązków¹².

Nie można pominąć tu faktu, iż egzekucja administracyjna stanowi czynność klasyfikowaną jako jedna z prawnych form działania administracji publicznej¹³. Co więcej, podmiotowość publicznoprawna wierzyciela w omawianym postępowaniu postrzegana jest nie tylko z perspektywy publicznego charakteru podmiotu żądającego wykonania danego obowiązku, lecz przede wszystkim przez wzgląd na publicznoprawny charakter tegoż obowiązku¹⁴.

W kontekście tytułu niniejszego artykułu wyjaśnienia wymaga także pojęcie wierzytelności. Rozumie się przez nie „uprawnienie przysługujące wierzycielowi do domagania się od dłużnika spełnienia określonego świadczenia”¹⁵. Choć jest to definicja słownikowa stanowi doskonałe uzupełnienie dla treści ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, gdzie nie znalazła się literalna definicja tego pojęcia. Nie mniej znajdziemy w tym akcie prawnym pojęcie wierzyciela, które jest niezbędne do pełnego zdefiniowania interesującego nas pojęcia. Wierzycielem, zgodnie ze wspomnianą ustawą, jest „podmiot uprawniony do żądania wykonania obowiązku lub jego zabezpieczenia w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym”¹⁶. Odnotować trzeba także, że owym podmiotem uprawnionym będzie tu zawsze organ egzekucyjny, który *de facto* jest organem administracji publicznej, co czyni stosunek pomiędzy wierzycielem a zobowiązanym wyjątkowym – odmiennym niż ma to na gruncie przepi-

¹⁰ *Internetowa Encyklopedia Języka Polskiego PWN*, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/egzekucja.html> [dostęp: 24.04.2021].

¹¹ Art. 1 pkt 1 u.p.e.a.

¹² Art. 1 pkt 2 u.p.e.a.

¹³ M. Wierzbowski, A. Wiktorowska, *Prawne formy działania administracji*, [w:] *Prawo administracyjne*, M. Wierzbowski (red.), Warszawa 2015, s. 247.

¹⁴ Zob. P. Świerczyński, *Wierzyciel publicznoprawny jako uczestnik postępowania cywilnego - wybrane zagadnienia*, [w:] *Administracyjne postępowanie egzekucyjne. Na 50-lecie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, S. Fundowicz, P. Możyłowski (red.), Radom 2017.

¹⁵ *Internetowy Słownik Języka Polskiego PWN*, <https://sjp.pwn.pl/sjp/;2536255> [dostęp: 24.04.2021].

¹⁶ Art. 1a pkt 13 u.p.e.a.,

sów prawa cywilnego¹⁷ i oznaczać powinno postrzeganie dłużnika przez pryzmat strony postępowania administracyjnego, z czym wiązać się będzie obowiązek prowadzenia egzekucji chociażby z poszanowaniem Kodeksu dobrej praktyki administracyjnej¹⁸. Dla uczynienia tego twierdzenia bardziej stanowczym wspomnieć trzeba, iż w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zastrzeżono, że w zakresie nieuregulowanym w jej pierwszym rozdziale działu pierwszego, stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, a odniesienia do treści tegoż aktu znalazły się także w innym przepisach¹⁹.

Analizując treść cytowanej ustawy, w kontekście dalszych rozważań nadmienić trzeba, iż przewiduje ona możliwość zaspokojenia się, czy raczej zaspokojenia publicznoprawnych roszczeń finansowych przez organ egzekucyjny na wiele sposobów. Egzekucja należności o charakterze pieniężnym²⁰ może nastąpić: z pieniędzy; z wynagrodzenia za pracę; ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego oraz ubezpieczenia społecznego, a także z renty socjalnej; z rachunków bankowych; z innych wierzytelności pieniężnych; z praw z instrumentów finansowych²¹; z wierzytelności z rachunku pieniężnego służącego do obsługi takich rachunków; z papierów wartościowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych; z praw majątkowych zarejestrowanych w rejestrze akcjonariuszy; z weksla; z autorskich praw majątkowych i praw pokrewnych oraz z praw własności przemysłowej; z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością; z pozostałych praw majątkowych; z ruchomości; czy z nieruchomości²². Egzekucja ta może być zatem prowadzona niemal ze wszystkiego, co potencjalnie posiada wartość materialną, pozwalającą na zapłatę należności oraz wszelkich kosztów i opłat związanych z egzekucją. Warto jednak odnotować, że zgodnie z obowiązującą zasadą minimalnej uciążliwości egzekucji administracyjnej oraz ze względu na dążenie do możliwie łatwego i sprawnego odzyskania należności najczęstszą formą jest toczenie egzekucji z rachunku bankowego zobowiązanego²³.

¹⁷ Zob. art. 515 i n. ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego; tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 1575 z późn. zm. oraz A. Marcinek, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2019, s. 79 i n.

¹⁸ Decyzja (PE) w sprawie Kodeksu dobrej praktyki administracyjnej z dnia 29 września 2011 r.; tekst jedn.: Dz.U.UE.C. z 2011 r., poz. 285.3.

¹⁹ Zob. art. 17 § 1, 1a, 1b oraz art. 18 u.p.e.a.

²⁰ Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji dopuszcza także możliwość egzekucji należności niepieniężnych. Zgodnie z treścią art. 1a pkt 12 ppk b może to nastąpić z wykorzystaniem środków takich jak: grzywna w celu przymuszenia; wykonanie zastępcze; odebranie rzeczy ruchomej; odebranie nieruchomości; opróżnienie lokali i innych pomieszczeń oraz przymus bezpośredni.

²¹ W rozumieniu przepisów o obrocie instrumentami finansowymi, zapisanych na rachunku papierów wartościowych lub innym rachunku.

²² Art. 1a pkt 12 ppkt a u.p.e.a.,

²³ Zob. Interpelację nr 31476 w sprawie stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji z 15 maja 2019 r. wraz z odpowiedzią Ministerstwa Finansów, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=BCEHJY> [dostęp: 24.04.2021].

2. Aktualny przebieg egzekucji z rachunku bankowego

Egzekucja z rachunku bankowego (podobnie jak inne rodzaje egzekucji należności pieniężnych) inicjowana jest zasadniczo w związku z zaniechaniem (i długotrwałym unikaniem) uregulowania należności przez zobowiązanego. Z perspektywy zaś samego zobowiązanego egzekucję zapowiada przesłane mu upomnienie²⁴. Modelowo, w sytuacji nieskuteczności upomnienia organ wszczyna egzekucję, w wyniku której dochodzi do zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego dłużnika poprzez przesłanie do banku stosownego zawiadomienia o zajęciu określonej wierzytelności pieniężnej z tym, że podstawowym zadaniem banku jest niezwłoczne uniemożliwienie zobowiązanemu wypłat z jego rachunku do wysokości zajętej wierzytelności²⁵. Co ważne, zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego następuje z chwilą doręczenia bankowi zawiadomienia o zajęciu²⁶, a procedura ta od 2016 r. odbywa się elektronicznie²⁷.

W kontekście powyższego warto zwrócić uwagę na okoliczności nastające wokół czy w związku z prowadzoną przez organ egzekucją z rachunku bankowego. Zawiadomienie o zabezpieczeniu dokonywanym na rachunku bankowym wierzyciela wysyłane jest do niego zwykle w dniu dokonania tej czynności bądź w dniu następującym po nim²⁸. Następuje to za pośrednictwem operatora pocztowego, który pod warunkiem, iż zostanie zobowiązany bądź jego domownika (ewentualnie uprawnionego pracownika) pod znanym organowi adresem, doręcza przesyłkę najwcześniej następnego dnia roboczego, a zwykle po upływie kilku. Tymczasem samo zabezpieczenie dokonywane jest w systemie elektronicznym i następuje niemal w chwili jego dokonania. Oznacza to, że dłużnik zasadniczo dowiaduje się o dokonanym zabezpieczeniu od banku. Dobrze dla zo-

²⁴ Zgodnie z brzmieniem art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji: „Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego oraz inne dane niezbędne do prawidłowego wykonania obowiązku przez zobowiązanego, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia”.

²⁵ Art. 80 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

²⁶ Art. 80 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

²⁷ Możliwość taką wprowadzono przepisem art. 86 b w brzmieniu obowiązującym od 8 września 2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 599 z późn. zm.), zgodnie z nim zawiadomienia i wezwania przesyła się do banku i organu egzekucyjnego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego. Dopiero jeśli wykorzystanie tego systemu jest niemożliwe z przyczyn technicznych, w czasie niezbędnym do przywrócenia jego funkcjonowania zawiadomienia i wezwania doręcza się na piśmie. Zob. także: J. Olszanowski, [w:] *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, R. Hauser, M. Wierzbowski (red.), Warszawa 2020, s. 595 i n.

²⁸ Jedyna sankcja za opóźnienie wysyłki tytułu wykonawczego przewidziana została w art. 166j § 2 u.p.e.a.

bowiązanego jest, jeżeli następuje to w formie wiadomości SMS lub e-mail, gorzej, jeśli dłużnik poweźmie informację o zabezpieczeniu w związku z próbą wykonania jakiejś transakcji.

Oczywiście w sytuacji, gdy osoba (lub podmiot), wobec której toczona jest egzekucja faktycznie zalega z zapłatą należności i nie uczyniła tego pomimo upomnienia, uciążliwość w postaci dokonania zabezpieczenia postrzegać należy jako zasadną i proporcjonalną. Przedmiotem rozważań powinien być jednak zakres uprawnień osoby, w stosunku do której prowadzona jest egzekucja, a która nie zalega z jakimikolwiek należnościami. Możliwa i wbrew pozorom nie jednostkowa jest sytuacja²⁹ dokonania zabezpieczenia na rachunku bankowym rzekomego zobowiązanego, pomimo niepowstania jakiegokolwiek zaległości lub też pomimo uiszczenia ewentualnie zaległych środków w następstwie upomnienia przesłanego przez organ³⁰.

Takie podejście do stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji aprobowane jest także w doktrynie i orzecznictwie. Podkreśla się, że zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego zobowiązanego następuje w momencie doręczenia bankowi zawiadomienia o zajęciu, zaś samo doręczenie zobowiązanemu odpisu zawiadomienia o owym zajęciu ma wyłącznie charakter informacyjny, a w związku z tym nie wywołuje jakiegokolwiek skutku prawnego w sferze skuteczności dokonania zajęcia rachunku bankowego³¹. Ponadto wskazuje się, że choć zgodnie z obowiązującym przepisami zasadą jest, iż organ egzekucyjny jednocześnie z poinformowaniem banku o dokonaniu zajęcia „zawiadamia zobowiązanego o zajęciu jego wierzytelności z rachunku bankowego”³², chodzi tu w praktyce o zdarzenie, które już miało miejsce – uprzednio dokonane zajęcie³³, które ziszcza się w wyniku czynności podejmowanych przez organ (zawiadomienie banku), nie zaś przez faktyczne zabezpieczenie środków na rachunku bankowym. Zaznacza się także, iż faktyczna kolejność działań podejmowanych przez organ (choć nie wynikająca wprost z przepisów ustawy) polegająca na zawiadomieniu w pierwszej kolejności banku (elektronicznie), a w dalszej kolejności zobowiązanego, uzasadniona jest specyfiką środków egzekucyjnych oraz zagrożeniem udaremnienia egzekucji poprzez wypłatę gotówki z rachunku bankowego³⁴.

²⁹ Twierdzenie oparte jest na osobistych doświadczeniach autora jako prawnika i przedsiębiorcy.

³⁰ Zob. np. postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Lublinie w sprawie o sygn. 0610-SEE-2.711.9062167.2020.

³¹ Zob. wyrok NSA z dnia 13 września 2006 r., II FSK 1099/05.

³² Zgodnie z brzmieniem art. 80 § 3 u.p.e.a.

³³ Zob. wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 listopada 2007 r., I SA/Go 494/07, LEX nr 488551.

³⁴ Zob. wyrok WSA w Warszawie z dnia 28 listopada 2008 r., III SA/Wa 1787/08; wyrok WSA w Warszawie z dnia 19 czerwca 2009 r., III SA/Wa 243/09; wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 grudnia 2011 r., I SA/Go 1015/1; wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 grudnia 2011 r., I SA/Go 1014/11 oraz *Ustawa o postępowaniu...*, D. Kijowski (red.).

Doskonałym potwierdzeniem dopuszczania przez ustawodawcę pewnej niewspółmierności dotkliwości egzekucji do celu, jakim jest zabezpieczenie interesu wierzyciela (organu władzy publicznej), jest treść uzasadnienia do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 czerwca 2019 r.³⁵ Można z niego odczytać tezę, iż doręczenie bądź też zaniechanie doręczenia odpisu tytułu wykonawczego zobowiązanemu nie ma znaczenia dla oceny prawidłowości i zgodności z przepisami prawa czynności zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego i wkładu oszczędnościowego, pomimo że *w praktyce (szczególnie osobie nieposiadającej wiedzy prawniczej)* niedoręczenie wskazanych dokumentów utrudni, czy wręcz uniemożliwi, wniesienie zarzutu bądź skargi na czynności egzekucyjne³⁶.

W cytowanym wyroku zwrócono także uwagę, iż zgodnie z obowiązującymi normami wystarczającym jest, że zobowiązany dowiadyuje się o toczącym się postępowaniu oraz o obowiązku, który jest przedmiotem egzekucji przez zapoznanie się z zawiadomieniem o zajęciu³⁷, które zasadniczo otrzyma po zabezpieczeniu środków na jego rachunku bankowym.

Wydaje się, że na etapie prac legislacyjnych uznano, że możliwość wniesienia skargi na czynności egzekucyjne³⁸ czy też zarzutu w sprawie egzekucji administracyjnej³⁹ oraz fakt, iż powoduje to zawieszenie postępowania egzekucyjnego w całości albo w części⁴⁰, niejako niweluje ewentualne wystąpienie błędu po stronie organu – np. możliwości zajęcia (zabezpieczenia) określonej kwoty przez organ na rachunku bankowym zobowiązanego, który w rzeczywistości uregulował swoje zobowiązanie w następstwie otrzymanego upomnienia (będącego przecież

³⁵ Sygn. akt: I GSK 507/19.

³⁶ NSA w ww. wyroku wskazał także, iż: „W tym miejscu przypomnieć należy, że zgodnie z art. 54 § 1 u.p.e.a. przedmiotem skargi na czynności egzekucyjne są konkretne czynności egzekucyjne, czyli w myśl art. 1a pkt 2 u.p.e.a. wszelkie podejmowane przez organ egzekucyjny działania zmierzające do zastosowania lub zrealizowania środka egzekucyjnego. Skarga nie jest jednak środkiem zaskarżenia pozwalającym na skuteczne kwestionowanie wszystkich działań podejmowanych przez organ egzekucyjny w toku postępowania egzekucyjnego, a w szczególności skarga ta nie może dotyczyć przypadków, które mogą być przedmiotem zarzutów na podstawie art. 33 § 1 u.p.e.a., gdyż prowadziłoby to do naruszenia zasady niekonkurencyjności środków prawnych w ramach jednego postępowania. Skarga na czynności egzekucyjne służy wyłącznie na czynności o charakterze faktycznym, które nie mogą być zaskarżone poprzez inny środek prawny przewidziany w ustawie egzekucyjnej. Przedmiotem skargi na czynności egzekucyjne nie może być więc zasadność wszczęcia postępowania egzekucyjnego ani prawidłowość jego prowadzenia. W ramach skargi na czynności egzekucyjne nie mogą być badane zarzuty materialnoprawne związane z nieistnieniem egzekwowanego obowiązku, prowadzące do umorzenia postępowania egzekucyjnego. W świetle powyższego wnioski dowodowe zmierzające do wykazania nieistnienia obowiązku objętego tytułem wykonawczym nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, na co trafnie wskazał Sąd I instancji.”

³⁷ Wyrok NSA z dnia 18 czerwca 2019 r., I GSK 507/19.

³⁸ Art. 54 § 1 u.p.e.a.

³⁹ Art. 33 § 2 u.p.e.a.

⁴⁰ Art. 35 § 1 u.p.e.a.

warunkiem wszczęcia egzekucji⁴¹), czy też bezpodstawnego prowadzenia egzekucji w wyniku (na przykład) pomyłki czy błędu systemu. Co więcej, warto za NSA⁴² dodać, iż w omawianej ustawie *expressis verbis* przewidziano dla organu egzekucyjnego wyłącznie jedną sankcję w następstwie niedoręczenia zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego – wyłącznie jeżeli należność będzie wyższa niż zabezpieczona kwota⁴³. Polega ona na ewentualnej niemożności pobrania opłaty za czynności egzekucyjne, co może nastąpić wyłącznie, jeżeli organ później niż „po upływie 14 dni od dnia dokonania pierwszego zajęcia nieruchomości, rzeczy lub prawa majątkowego nadał w placówce pocztowej⁴⁴ za pokwitowaniem lub doręczył zobowiązanemu odpis tytułu wykonawczego lub zawiadomienie o zajęciu wierzytelności lub innego prawa majątkowego”⁴⁵. To zaś oznacza, iż niedoręczenie dłużnikowi (czy rzekomemu dłużnikowi) odpisu tytułu wykonawczego nie prowadzi do wadliwości czynności zajęcia wierzytelności bądź innego prawa majątkowego⁴⁶.

Stąd też w zarysowanej uprzednio sytuacji osoba fizyczna, prawna czy też jednostka organizacyjna nieposiadająca zdolności prawnej, w stosunku do której podjęto nieuprawnione czynności egzekucyjne polegające na zabezpieczeniu określonych kwot na rachunku bankowym tejże osoby czy podmiotu, do czasu doręczenia jej zawiadomienia o zajęciu oraz (bądź) tytułu wykonawczego (za którego zaniechanie organowi nie grozi wystarczająco dotkliwa sankcja) nie ma, w świetle przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, wystarczająco skutecznego narzędzia do dochodzenia swoich praw.

Choć wspomniany już zarzut w sprawie egzekucji administracyjnej wnieść można, gdy podstawą egzekucji jest nieistniejący obowiązek⁴⁷, a więc niezwłocznie po odnotowaniu zajęcia na rachunku bankowym, to cofnięcie zajęcia nie nastąpi niezwłocznie (o czym szerzej w dalszej części artykułu). Co więcej, w treści pouczenia znajdującego się na uprzednio doręczonym upomnieniu (pomijamy tu egzekucję niepoprzedzoną stosownym upomnieniem) zobowiązany nie znajdzie informacji, iż w przypadku wszczęcia egzekucji pomimo poprawnego opłacenia kwot wskazanych w upomnieniu dłużnik może wnieść zarzut i skutecznie się przed tym obronić. Przewidzieć można także, iż zobowiązany nie będzie w stanie określić, jakiego obowiązku dotyczy egzekucja (np. pozbędzie się samego upomnienia lub nie otrzyma go i nie będzie miał wiedzy o treści art. 15 § 2 pkt 4

⁴¹ W przypadku zaniechania wysłania upomnienia przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego zgodnie z brzmieniem art. 15 § 2 pkt 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji rzekomemu zobowiązanemu przysługuje możliwość wniesienia skutecznego zarzutu.

⁴² Wyrok NSA z dnia 18 czerwca 2019 r., I GSK 507/19.

⁴³ Art. 166j § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

⁴⁴ W rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe; t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1041.

⁴⁵ Art. 166j § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

⁴⁶ Wyrok NSA z dnia 28 sierpnia 2018 r., I GSK 1434/18.

⁴⁷ Art. 15 § 2 pkt 1 u.p.e.a.

ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji), a w rezultacie podjęcie jakiegokolwiek czynności dopiero dysponując stosownym dokumentem, który zgodnie z aprobowaną praktyką wysyłany jest do zobowiązanego po dokonaniu zajęcia. Podkreślić trzeba zatem, że w sytuacji zaniechania przesłania tytułu i zawiadomienia przez organ rzekomy dłużnik może nie dysponować informacjami o możliwości wniesienia zarzutu. Ponadto nawet dysponując doręczonym już zawiadomieniem i tytułem wykonawczym, rzekomy dłużnik długu może oczekiwać na weryfikację jego stanowiska przez organ egzekucyjny – samo uwzględnienie zasadnych zarzutów może bowiem zająć organowi nawet około miesiąca⁴⁸. Co więcej, problematyczne na gruncie obowiązujących norm prawnych pozostaje wskazanie czy w takiej sytuacji nadal będzie tu mowa o uczestniku postępowania egzekucyjnego⁴⁹.

W praktyce możliwe jest co prawda (po powzięciu informacji np. z banku) podjęcie próby skontaktowania się z organem egzekucyjnym lub wierzycielem i wyjaśnienia przyczyny dokonanego zajęcia na drodze nieformalnej, ale wymaga to nieuzasadnionego zaangażowania od rzekomego dłużnika, a także nie daje rękoi skuteczności. Co więcej, można także założyć, iż spora grupa obywateli w określonej sytuacji nie będzie dysponowała wystarczającą wiedzą i umiejętnościami, aby samodzielnie porozumieć się z organem egzekucyjnym.

3. Wnioski *de lege ferenda*

Przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny zachęca do postawienia pytania o to, jaki powinien być optymalny (pożądany) zakres uprawnień organu egzekucyjnego oraz czy nie powinny one być (może kosztem skuteczności czynności podejmowanych przez organ) ograniczone na rzecz uprawnień zobowiązanego czy też jak może się okazać – rzekomego dłużnika. Oczywiście choć rozważamy tu sytuację, w której wierzycielem są przede wszystkim organy bądź instytucje publiczne postrzegane jako wyraziciele interesu ogólnego, zajmujący nadrzędną pozycję wobec zobowiązanego, to jednak wydaje się, że organ egzekucyjny nie powinien być postrzegany jako wyłączny gospodarz postępowania egzekucyjnego⁵⁰. Czy zatem w tym zakresie możliwość wniesienia zarzutów oraz sposób (a przede wszystkim czas) ich rozpatrywania w praktyce gwarantują ochronę interesu zobowiązanego, będącego nierozłącznie obywatelem i stroną postępowania administracyjnego.

⁴⁸ Zob. np. postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Lublinie w sprawie o sygn. 0610-SEE-2.711.9062167.2020.

⁴⁹ Zob. W. Piątek, *Zakończenie administracyjnego postępowania egzekucyjnego*, „Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny” 2016, nr 1, s. 141 i n.

⁵⁰ P.M. Przybysz (red.), op. cit.

Wydaje się, że ochrona potencjalnych dłużników w postępowaniu egzekucyjnym w administracji mogłaby zostać zapewniona na wyższym poziomie. Niewystarczające jest tu podkreślanie aprobowanego powszechnie założenia, iż nawet jeśli określona czynność faktyczna nie została uregulowana w prawie, to sam fakt podjęcia jej przez organ administracji publicznej, powinien gwarantować jej zgodność z zasadami ogólnymi rządzącymi całym prawem administracyjnym⁵¹. Przyznać należy, że u.p.e.a. w obecnym brzmieniu jest niepełna i wzbudza szereg wątpliwości zarówno w zakresie uprawnień wierzyciela, jak też dłużnika⁵².

Pierwszym z obszarów, który pozwoliłby na uniknięcie prowadzenia egzekucji w stosunku do osoby czy podmiotu, który uregulował należności w terminie, jest podjęcie wszelkich możliwych działań zmierzających do ulepszenia funkcjonowania systemów teleinformatycznych wykorzystywanych w administracji, a w szczególności przez organy skarbowe. Szczególnie potrzebne, na kanwie opisanego powyżej (niestety powtarzalnego) stanu faktycznego, jest zadbanie o zastosowanie narzędzi pozwalających na dokładniejszą weryfikację, czy od danego podmiotu lub osoby na rachunek właściwy lub wskazany w upomnieniu nie wpłynęły zaległe należności.

Niewątpliwie potrzebne jest także wypracowanie lub narzucenie organom jednolitego rozwiązania w zakresie sprawnego realizowania (ciążącego na wierzyciela) obowiązku niezwłocznego informowania organu egzekucyjnego zdarzeniu powodującym zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego⁵³ oraz co do wnoszenia wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego⁵⁴. Dokładniejsze unormowanie działań jakie wówczas podjąć powinien wierzyciel oraz organ egzekucyjny powinno zmierzać do ułatwienia zobowiązanym zgłaszania wątpliwości i znaczącego przyspieszenia ich weryfikacji.

Następnym rozwiązaniem, które mogłoby pomóc w ograniczeniu liczby nieuprawnionych egzekucji (w tym szczególności zajęć rachunków bankowych), jest wprowadzenie obowiązku poinformowania organu (najlepiej za pośrednictwem dostępnych metod komunikacji elektronicznej) przez zobowiązanego o uregulowaniu należności w wyniku otrzymanego upomnienia, poprzez przesłanie stosownej wiadomości lub pisma wraz z potwierdzeniem dokonania zapłaty. Choć oznaczałoby to obarczenie obywatela dodatkowym obowiązkiem, to jednak wyrażony jednoznacznie w pouczeniu nie powodowałby on nadmiernego obciążenia, a mógłby uchronić przed nieuprawnionym zajęciem rachunku bankowego, które niewątpliwie wiąże się z licznymi negatywnymi odczuciami oraz dolegliwością w postaci niemożności korzystania z określonej sumy środków znajdujących się na takowym rachunku. Innym powodem, dla którego istotne jest unika-

⁵¹ D.R. Kijowski, *Pojęcie prawnych form działania administracji*, Wrocław 2016, s. 220 i n.

⁵² Zob. P. Ostojki, *Przygotowanie egzekucji administracyjnej obowiązków pieniężnych*, Wrocław 2015.

⁵³ Art. 32 aa pkt 2 u.p.e.a.

⁵⁴ Art. 34 a pkt 2 u.p.e.a.

nie zajęcia rachunku bankowego – nawet tego bezzasadnego jest wpływ takiego zdarzenia na zdolność kredytową czy wiarygodność danej osoby z perspektywy banku. Choć w teorii cofnięcie zajęcia przez organ powinno być jasnym sygnałem dla banku o jego nieuprawnionym charakterze – w praktyce nie zawsze musi to być tak odczytywane.

Kolejnym rozwiązaniem, które mogłoby zostać wprowadzone równolegle na gruncie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jest wdrożenie obowiązku niezwłocznego informowania zobowiązanego przez organ (oprócz standardowej wysyłki tytułu wykonawczego wraz z informacją o dokonanym zajęciu), za pośrednictwem dostępnych mu środków komunikacji elektronicznej (np. poczta e-mail klienta) czy telefonicznej (np. wiadomość SMS) o prowadzonej egzekucji – zabezpieczeniu, zajęciu. W przypadku zajęcia rachunku bankowego taka informacja mogłaby być przesyłana również lub w zastępstwie przez bank – za pośrednictwem danych kontaktowych dłużnika, jakimi on dysponuje. Co ważne informacja taka powinna zawierać wskazówki jak zachować może się dana osoba lub podmiot w sytuacji, gdy uważa egzekucję za nieuprawnioną. Chodzi tu o możliwości pozwalające na przyspieszenie uchylecia tytułu wykonawczego oraz cofnięcie zajęcia, zanim rzekomy zobowiązany otrzyma te dokumenty (wysłane przez organ drogą pocztową) i zyska możliwość wniesienia zarzutów. W tym kontekście warto byłoby wdrożyć we wszystkich organach jeden numer kontaktowy (oraz adres e-mail) dla osób zgłaszających nieuprawnioną egzekucję. W przypadku takiego zgłoszenia organ powinien podjąć niezwłocznie – w dniu zgłoszenia wszelkie możliwe czynności dla weryfikacji zgłoszenia, a przypadku jego zasadności do cofnięcia dokonanego zajęcia. Takie rozwiązanie mogłoby zostać opracowane i wdrożone w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego⁵⁵. Pozwoliłoby wszystkim obywatelom i podmiotom funkcjonującym na rynku na zmniejszenie dotkliwości błędu popełnionego przez organ niezależnie od ich wiedzy prawnej oraz determinacji w egzekwowaniu swoich praw.

Innym bardziej radykalnym sposobem zwiększenia uprawnień osób, wobec których prowadzona jest egzekucja z rachunku bankowego, byłoby wprowadzenie obowiązku równoczesności doręczenia tytułu wykonawczego, zawiadomienia o zajęciu oraz dokonania samego zajęcia. Niestety to rozwiązanie przy obecnej dominującej (i prawnie wiążącej) formie kontaktu⁵⁶ organów z obywatelami mogłoby oznaczać zmniejszenie skuteczności prowadzonych egzekucji – wypłatę środków z rachunku bankowego przez niektórych zobowiązanych. Stąd

⁵⁵ Zob. więcej w: E. Ura, *Prawne formy działania administracji. Partnerstwo publiczno-prywatne*, [w:] *Prawo administracyjne*, E. Ura (red.), Warszawa 2021, s. 181 i n.

⁵⁶ Zgodnie z brzmieniem art. 39 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego; tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 256: „Organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 1041; przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.”

choć rozwiązanie to należało dla porządku toczonych rozważań nadmienić, należy je obecnie uznać za nieadekwatne.

Powracając do powyżej zaproponowanych zmian, dodać wypada, że jednocześnie pożądane wydaje się wprowadzenie obowiązku poinformowania przez organ egzekucyjny banku lub innej instytucji prowadzącej rachunek danego zobowiązanego, iż zajęcie egzekucyjne było bezzasadne. Być może warto byłoby rozważyć zastrzeżenie w stosownych przepisach⁵⁷, iż nieuprawnione zajęcie dokonane na rachunku bankowym nie może wpływać na postrzeganie jego zdolności kredytowej przez daną instytucję.

Podsumowanie

Przedstawiony w niniejszej pracy stan prawny i sposób funkcjonowania obowiązujących norm w praktyce w zakresie zajmowania wierzytelności z rachunku bankowego w ramach postępowania egzekucyjnego w administracji bez wątplenia gwarantuje organom możliwość maksymalizowania skuteczności tego typu działań. Wydaje się jednak, że obowiązujące obecnie rozwiązania nie zabezpieczają w sposób wystarczający obywateli, którzy spełnili swoje obowiązki, a w stosunku, do których organ wszczął postępowanie egzekucyjne i dokonał zabezpieczenia nienależnych mu kwot na rachunku bankowym należącym do obywatela czy przedsiębiorstwa, ze względu na popełniony błąd bądź usterkę systemu. Stąd też jako zasadne postrzegać trzeba poszukiwanie rozwiązań, które zapewniłyby zrównoważenie pozycji wierzyciela i zobowiązanego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, szczególnie jeśli jest ono toczony niezasadnie.

Jednocześnie podkreślić należy, iż w niniejszej pracy wskazano trzy obszary, w których zauważa się potrzebę podjęcia działań legislacyjnych mogących zabezpieczyć interes obywateli zagrożonych nieuprawnionym zajęciem środków na rachunku bankowym. Nie można jednak stanowczo postawić tezy, iż konieczne jest niezwłoczne dokonanie zmian we wszystkich omówionych zakresach, bowiem celem niniejszego artykułu jest raczej zwrócenie uwagi na zaobserwowany problem i zaproponowanie ewentualnych rozwiązań. Wyrazić, należy zatem nadzieję, że określone tu propozycje modyfikacji przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz faktycznego ich stosowania staną się przyczynkiem do dyskusji zarówno wśród teoretyków, jak i praktyków prowadząc do wypracowania ostatecznego rozwiązania.

⁵⁷ Np. w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe; tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 680.

Bibliografia

Literatura

- Hauser R., Skoczylas A. (red.), *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, wyd. 9, Warszawa 2016.
- Hauser R., Wierzbowski M. (red.), *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2020.
- Kijowski D.R., *Pojęcie prawnych form działania administracji*, Wrocław 2016.
- Kijowski D.R., *Przedmowa*, [w:] Kijowski D.R. (red.), *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komentarz*, wyd. 2, Warszawa 2015, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587708120/426646?tocHit=1&cm=RELATIONS> [dostęp: 24.04.2021].
- Lipowicz I., *O mądre prawo i wrażliwe państwo*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2014, t. 76, nr 4, <https://doi.org/10.14746/rpeis.2014.76.4.25>.
- Marcinek A., *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2019.
- Ostojski P., *Przygotowanie egzekucji administracyjnej obowiązków pieniężnych*, Wrocław 2015.
- Piątek W., *Zakończenie administracyjnego postępowania egzekucyjnego*, „Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny” 2016, z. 1, <https://doi.org/10.14746/rpeis.2016.78.1.12>.
- Przybysz P.M., *Wprowadzenie*, [w:] Przybysz P.M. (red.), *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, wyd. 9, Warszawa 2021, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587380662/638750?tocHit=1&cm=RELATIONS> [dostęp: 24.04.2021].
- Świerczyński P., *Wierzyciel publicznoprawny jako uczestnik postępowania cywilnego – wybrane zagadnienia*, [w:] Fundowicz S., Możyłowski P. (red.), *Administracyjne postępowanie egzekucyjne. Na 50-lecie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, Radom 2017.
- Ura E., *Prawne formy działania administracji. Partnerstwo publiczno-prywatne*, [w:] Ura E. (red.), *Prawo administracyjne*, Warszawa 2021.
- Wierzbowski M., Wiktorowska A., *Prawne formy działania administracji*, [w:] Wierzbowski M. (red.), *Prawo administracyjne*, Warszawa 2015.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 256.
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1575 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1427 z późn. zm.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 680.

Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1041.

Decyzja (PE) w sprawie Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej z dnia 29 września 2011 r., tekst jedn.: Dz.U.U.E.C. z 2011 r., poz. 285.3.

Orzecznictwo

Wyrok NSA z dnia 13 września 2006 r., II FSK 1099/05.

Wyrok NSA z dnia 28 sierpnia 2018 r., I GSK 1434/18.

Wyrok NSA z dnia 18 czerwca 2019 r., I GSK 507/19.

Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 listopada 2007 r., I SA/Go 494/07.

Wyrok WSA w Warszawie z dnia 28 listopada 2008 r., III SA/Wa 1787/08.

Wyrok WSA w Warszawie z dnia 19 czerwca 2009 r., III SA/Wa 243/09.

Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 grudnia 2011 r., I SA/Go 1015/1.

Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 grudnia 2011 r., I SA/Go 1014/11.

Źródła

Internetowa Encyklopedia Języka Polskiego PWN, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/egzekucja.html> (dostęp: 24.04.2021 r.).

Internetowy Słownik Języka Polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl/sjp/;2536255> [dostęp: 24.04.2021].

Interpelacja nr 31476 w sprawie stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji z 15 maja 2019 r. wraz z odpowiedzią Ministerstwa Finansów, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=BCEHJY> [dostęp: 24.04.2021].

Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Lublinie w sprawie o sygn. 0610-SEE-2.711.9062167.2020.

The debtor's position in the context of the execution from his bank account during enforcement proceedings in administration – selected issues

Summary

This article concerns enforcement proceedings in administration conducted from the debtor's bank account. The article discusses the content of the applicable legal norms, the jurisprudence and the practice of applying the provisions. The article shows current solutions and points to emerging problems. There is emphasized that unauthorized executions, although not a common practice, may lead to a number of problems among citizens, negatively affecting their situation in many respects. The article also presents proposals for regulating a number of aspects. This is to improve the situation of people against whom enforcement is carried out, in particular when (regardless of the reasons) it is unjustified. A number of practical solutions are also proposed here, which, combined with appropriate legal norms, can lead to a significant improvement in the situation of debtors.

Keywords: debtor, execution, debt, administration body, enforcement proceedings in administration.